

(המשך מעמוד 7)

הם לא יכלו לדעת כי אויב זה מייחס לעצמו עבר הדומה מאוד לתמונה ההיסטורית שלהם.

האידיאולוגיה הפלסטינית המודרנית אומרת כי הערבים בני-פלסטין הם הצאצאים הישירים של עם-הארץ הקדום. לפי תפיסה זו, אמנם עברו על הארץ כיבושים רבים. כובשים באו והלכו. הכנענים כבשו את הארץ מידי התושבים הקדומים ביותר, ואחריהם באו האמורים, הפלשתים, היראלים והארמים. מצרים ואשורים, בבלים ופרסים, יוונים ורומאים באו והלכו. הפרסים חזרו, כבשו וחרבו, ונעלמו כלעומת שבאו. הערבים באו בסערה, נטעו בארץ דת חדשה, תרבות חדשה ושפה חדשה. הצלבנים הופיעו מן המערב, כבשו והושלכו אל היט כעבור 200 שנה. אחריהם באו הממלוכים והתורכים, שפינו את מקומם לבריטים.

אך בכל התהפוכות האלה לא השתנה עמ'הארץ. הוא נאחז באדמה והחזיק מעמד. הכפר הכנעני העתיק ספג את בני-ישראל, שבאו מן המידבר, התמזג עימם. מעטים, בני שיכבת-העילית בלבד, גורשו על-ידי האשורים והבבלים, שהביאו ארצה כמה מתנחלים מן החוץ, שנשמעו כאן, גם הרומאים, שהחריבו את ירושלים, לא רוקנו את הארץ מתושביה. אלה החזיקו מעמד, שינו מדי פעם את דתם ושפתם, הסתגלו למציאות המשתנית, הרכינו ראש ושרדו. המישטרים השתנו, העם נשאר.

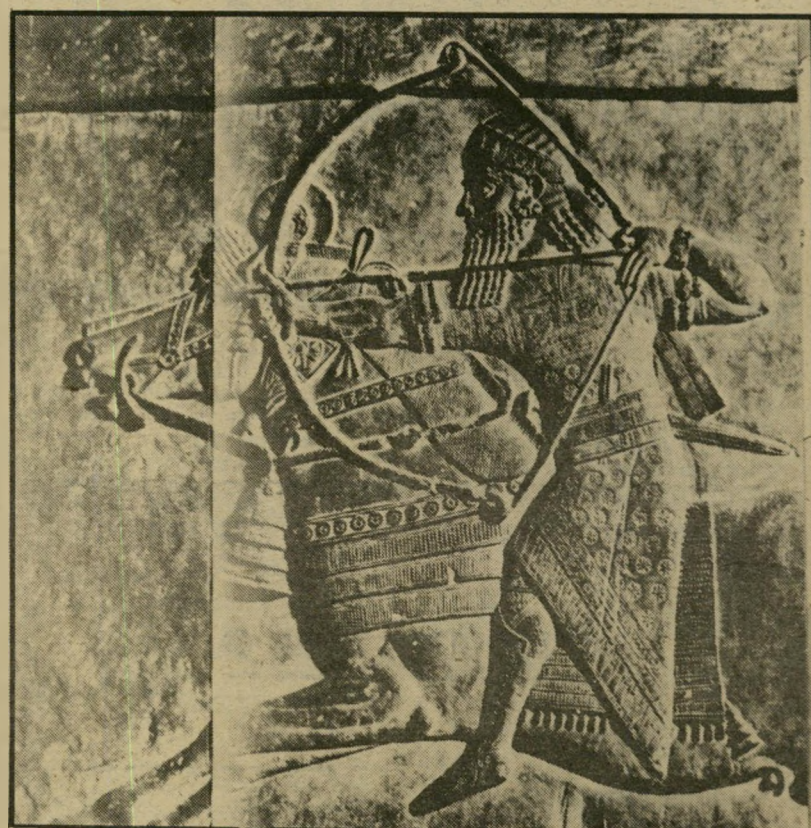
אתבעל הוליד את יהונתן, יהונתן הוליד את רופוס, רופוס הוליד את אחמד.

קראו לעצמם פלסטינים, על שם פלשת הקדומה, וראו בעצמם צאצאי העם הקדום ביותר בארץ-כנען. צאצאי אחאב מלך-ישראל ובן-הדד מלך-ארם, האויבים והשותפים במלחמות-קדם, שוב שילחו זה בזה רכב-ברזל בביקעה. יושבי מצריים וארם-נהריים, המעצמות של ימי-קדם, צפו בנעשה בתיקוה ובחשש, כשהם מוכנים לחרוש מזימות ולצבור רווחים כמו במים עברו. ברבת-עמקן ישב מלך מדרגי וחשש — כמו קדמו לפני 3000 שנה — שמה יגיע תורו. יותר ממנהיג פלסטיני אחד דיבר על מעצמת-העל הקומוניסטית במילים הרומות למילות-הלעג שהשמיע פעם מצביא אשורי באוזני מלך-יהודה, בדברו על בעל-ברית אחר שהכניז: „הנה בטחת לך על מישענת הקנה הרצון הזה, על מצריים, אשר יסמך איש עליו ובא בכפו ונקבה.“

המק של 'הושע'

ל ה דימיונים האלה, ורבים אחרים מסוגם, צצו במשך שלושת חודשי המלחמה בכתבות ובטוריי-פרשנות ללא-ספור, בארץ ובעולם. הם התבקשו כאילו מעצמם, זה יכול היה להיות מישחק פיקאנט, תכלין לדיווח על אירועים מבועיתים, לודא הרגישו הכל כי אכן מתחבא מתחת למישחקיה-מילים יסוד של אמת היסטורית. הסיכסוך, שגרם בשנת תשמ"ב למחזות כה נוראים של הרג והרס, אכן יונק משורשים עמוקים, החבוים בקרקע ההיסטוריה.

העם הישראלי המודרני רואה את עצמו כהמשך ישיר של בני-ישראל הקדומים — לא רק במונח סימלי, מופשט, אלא בצורה המוחשית ביותר. כל ילד בגני-ילדים ובכיתת-ספר

מלך שאמי קדם במסע-מלחמה: רכב ישראל ופרשיו

טנק ישראלי ברחובות צידון: מרכבות הברזל של התניך

כאשר בא גל חדש של כובשים, שינו בני הארץ את שמותיהם, ולפעמים גם את דתם ושפתם. אך שרשרת הדורות לא נותקה.

לפי תפיסה זו, בסאם אל-ישכעה, שסולק השנה על-ידי המושל הישראלי מכהונתו כראש עיריית-שכם, אינו אלא צאצא ישיר של אותם „בעלי שכם“, אשר המליכו עליהם לפני 3000 שנה את אבימלך בן-ירובעל, האב-טיפוס של הדיקטטור המודרני, ואשר עליהם אמר התנ"ך באירוניה עדינה: „ויעשו הילולים ויבואו בית-אלהיהם ויאכלו וישתו ויקללו את אבימלך.“

ושוב: לא האמת האובייקטיבית חשובה, אלא הדימוי-העצמי המכוון את מעשי בני-אדם.

בעיני הפלסטינים, היהודים שהופיעו לפתע משיבעים ארצות, ושטענו כי הארץ שלהם היא, אינם אלא הרפתקנים זרים, המבקשים לגזול את מולדתם הניצחית — בשעה שהישראלים רואים בפלסטינים „גויים“ שהשתלטו על מולדתם ההיסטורית.

מיתוס היסטורי עמך מזו מיתוס היסטורי, כשבועיהם ממטורים זה בזה פגזים ופצצות מעד לראשיהם של הלכנונים, בעלי הדימוי העצמי הפיניקי.

יכול היה לבוא מורה-הדור וליצור דימוי חדש, המשלב בתוכו את שני הדימויים הלאומיים. בתמונה זו, שני הלאומים החדשים, הישראלי-יהודי והפלסטיני-ערבי, אינם אלא הצאצאים של אותו עמ'הארץ העתיק: האחד ששמר על נאמנותו לארץ על-ידי זה שדבק באמונה, והשני ששמר על נאמנותו לה על-ידי זה שדבק באדמה.

אולם דימוי כזה היה רחוק מתודעתם של בני עכו ועוד, הישראלים והפלסטינים, שעמדו והרגזו זה את זה בשערי ביירות.

בישראל לומד כי שלשלת ישירה של דורות מחברת אותו אל אביה-אומה, שאלוהים הבטיח לו כי זרעו יהיה כחול הים, וכי יירש את הארץ. „ארץ הכנעני והלבנון, עד הנהר הגדול, נהר פרת.“

גירוש בני-יהודה לבבל, ולאחר מכן גירוש היהודים מן הארץ בעיקבות כישלון מרד ברכוכבא, נראים לחניכי מערכת-החינוך הישראלית כאספידות בלבד בהיסטוריה ארוכה ורצופה, חיילי צה"ל, שהסתערו על צידון, הרגישו את עצמם כנושאי התחייה של העם היהודי, ששב למולדתו אחרי שהות ממושכת בגלות. תלמידי ישיבות-ההסדר, חובשי-הכיספות, האמינו בכך בלב שלם, בודאות גמורה, חבריהם החילוניים בטנק השכן, בני הקיבוצים, האמינו בכך לא פחות. הם היו רק פחות מודעים לאמונתם זו, שאותה ינקו בתהיכרתם בגני-ילדים.

מדענים בעלי גישה אובייקטיבית יכלו לחייך על אמונות אלה. הגזע היהודי הוא אגדה, לוחמי שימעון ברכוכבא, שעצמותיהם (אם אכן היו אלה עצמותיהם) נקברו השנה בטכס חגיגי ערב המלחמה, הורישו מעט מאוד תאי-דם ליהודים תכוליה-עיניים, שעלו מגדות הוולגה. במשך תקופות ארוכות קלטה העדה היהודית ברחבי העולם המוני כוזארים ברוסיה ועבדים מכל רחבי האימפריה הרומאית, צאצאי-צידונים בקרתגו ושכטים ערביים בתימן. די היה להסתכל בתווי-הפנים של מחלקה מיקרית של חיילי צה"ל בנמל-ביירות כדי לעמוד על השוני העצום של מוצאם הגיועי.

אך לא היתה לכך שום חשיבות. בניגוד לתיאוריות של אבות תורת-הגזע, אין המוצא הגיועי קובע דבר. התודעה האנושית היא הקובעת. ההזדהות הנפשית של הישראלים החדשים עם העם שכתב את התנ"ך חשובה לאין שיעור יותר מאשר איך-היוחסין המישפחתי.

אם הטנקיסט במבואות ביירות והטייס בשמי צידון האמינו כי אבותיהם כתבו את ספר 'הושע' ושופטים, וכי הכתוב שם מהווה תוכנית-אב אקטואלית להתנהגות האומה, הרי קיים קשר ישיר ובלתי-אמצעי בין כובשי-כנען של אז וכובשי-לבנון של תשמ"ב.

ויהונתן הוליד את אחמד

ה אויב שעמד מולם, ושאותו יצאו „להשמיד“, „לכתוש“ ולחסל“, לא היה בעיניהם, אלא זר, נוכרי, מחבל, „גוי“.